

Raszuiverheid krijgt nieuwe definitie

Vanaf 1 november gaat de nieuwe EU-stamboekverordening van kracht. Dat heeft gevolgen voor een aantal stamboekzaken, zoals het definiëren van raszuivere dieren. Zo kunnen mannelijke nakomelingen van rasonzuivere dieren generaties later nog problemen ondervinden bij het inschrijven in het hoofdstamboek.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

Wanneer is een dier raszuiver? En waaraan moet een organisatie voldoen om dieren in te schrijven en te registreren als stamboekdieren? Voor antwoorden op deze vragen over dierregistratie en stamboekwerking bestaan al decennialang internationale richtlijnen en afspraken. Zo zijn er in 1977 binnen Europa afspraken op papier gezet die in de loop van de jaren een aantal keer zijn aangepast. Zo'n aanpassing vindt ook dit jaar plaats: per 1 november wordt de nieuwe EU-stamboekverordening van kracht. 'Het belangrijkste doel van deze nieuwe EU-verordening is het bevorderen van het vrije handelsverkeer van rundren, varkens, paarden en schapen', legt Jos Buiting, manager stamboek bij Coöperatie CRV, uit. 'Het verschil met voorgaande afspraken is dat het nu een verordening is en geen richtlijn. Bij richtlijnen zag je dat landen verschillend omgingen met de uitleg ervan, bij een verordening

kan dat feitelijk niet meer. Er zal ook scherper toezicht gehouden worden op het naleven van de regels.'

Indeling in secties door nieuwe verordening

Volgens Buiting waren Nederland en Vlaanderen 'liberaler' in de uitvoering van de richtlijnen. 'We hebben bij de richtlijnen altijd de service aan de veehouders centraal gesteld. De nieuwe verordening geeft minder speelruimte en is wat dat betreft in onze ogen wel een stapje terug.' Buiting wijst daarbij naar de registratie van dieren in het stamboek. 'De Europese regelgeving is gebaseerd op het werken met raszuivere dieren. Maar voor de stamboekregistratie hebben wij raszuiverheid nooit als criterium gebruikt. Ook niet-raszuivere dieren, zoals kruisingsdieren, worden in het stamboek opgenomen. Maar de nieuwe verordening dwingt ons tot een andere definitie van raszuiverheid en een andere indeling van het stamboek.' De nieuwe verordening schrijft voor dat dieren raszuiver zijn en in de hoofdsectie van het stamboek opgenomen kunnen worden wanneer zowel de ouders als de grootouders ingeschreven staan in de hoofdsectie van het stamboek van hetzelfde ras.

'In de nieuwe situatie hebben we straks een stamboek met een hoofdsectie, de raszuivere dieren, en een aanvullende sectie, waarin dieren geregistreerd kunnen worden met ouders of grootouders die niet in het hoofdstamboek zijn ingeschreven', verduidelijkt Buiting. De aanvullende sectie is bedoeld voor de niet-raszuivere dieren. Dat zijn bijvoorbeeld dieren met nog een deel mrij-bloed of juist onbekende bloedvoering, of dieren met zowel holstein- als fleckvieh- als jerseyouders of -grootouders. Nederland en Vlaanderen hanteerden tot nu toe het systeem van S- en C-registraties, waarbij de dieren die volgens de eisen van het stamboekreglement geregistreerd zijn, een S-registratie krijgen. Dieren die te laat gemeld zijn of waarvan bijvoorbeeld de dekinformatie

Dierregistratie in drie stappen

Wanneer er een dier wordt aangemeld bij de Coöperatie CRV, dan volgen er drie stappen.

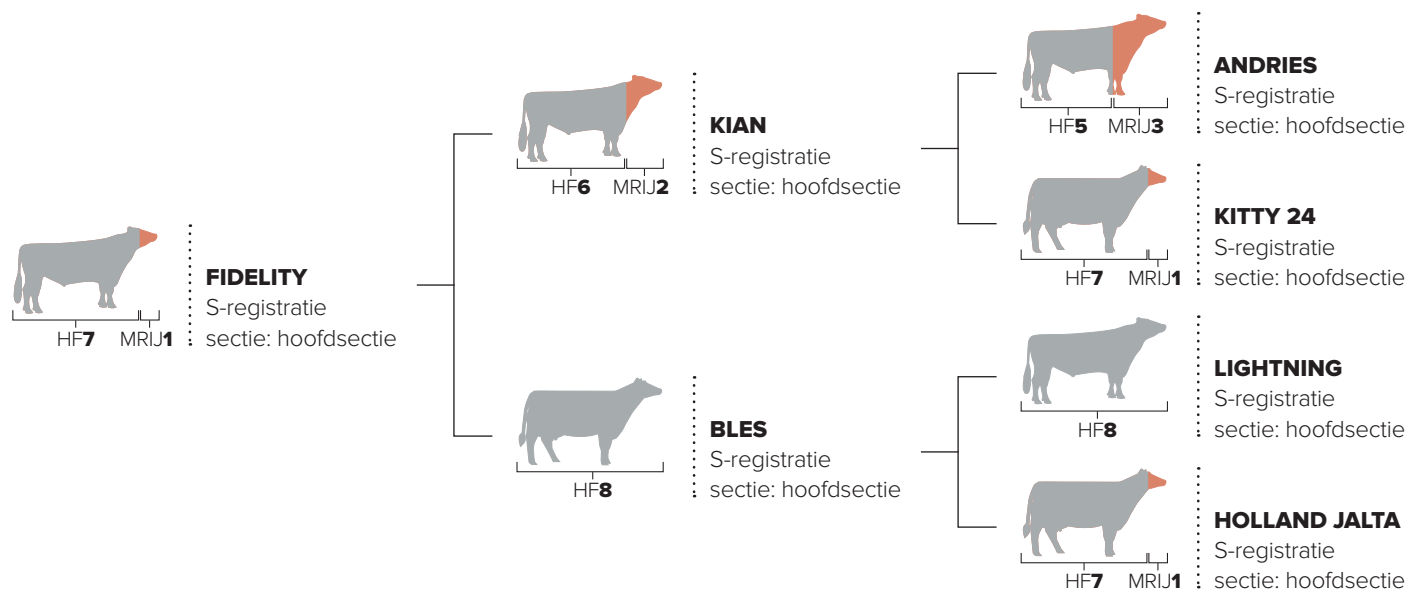

Generatie na generatie **raszuiver in mannelijke lijn**

Kian heeft via zijn vader Andries en zijn moeder Kitty nog 25 procent mrij-bloed. Maar bij zijn geboorte waren de EU-eisen nog minder streng, zodat hij (met terugwerkende kracht) voor holstein in de hoofdsectie kan worden ingeschreven, net als zijn zoon Fidelity. Als hij

na 1 november dit jaar geboren zou zijn, dan kwam hij niet in aanmerking voor de hoofdsectie van het stamboek. En daarmee ook zijn zoon Fidelity niet, en ook zijn kleinzoon Stellando niet. Dan zou immers gelden: de vader is niet ingeschreven in de hoofdsectie.

De mannelijke lijn blijft volgens de nieuwe verordening dan niet raszuiver, generatie op generatie. Maar voor de vele nazaten van Kian en Fidelity speelt dit probleem uiteindelijk niet, omdat ze geboren zijn toen de eisen nog minder streng waren.

ontbrak, voldoen niet aan die eisen en krijgen een C-registratie. Dit systeem blijft bestaan, maar de nieuwe regelgeving dwingt om te gaan werken met een hoofdsectie en een aanvullende sectie.

Opwaardering alleen voor vrouwelijke dieren

Hoe groot zijn nu de wijzigingen als gevolg van de nieuwe definitie van raszuiverheid? 'Ruim 92 procent van de holsteinkoeien die we nu als raszuiver aanmerken, zal in de nieuwe situatie ook raszuiver zijn en in de hoofdsectie worden ingeschreven', weet Gerbrand van Burgsteden, hoofdinspecteur en hoofd stamboekzaken. Samen met Buiting werkte hij aan het implementeren van de verordening voor de Coöperatie CRV. 'De veranderingen zien we met name bij dieren die niet raszuiver zijn. Alleen vrouwelijke dieren kunnen worden opgewaardeerd vanuit de aanvullende sectie naar de hoofdsectie. Als een veehouder gaat inkruisen en drie generaties een stier uit de hoofdsectie van een ander ras gebruikt, dan kan het vrouwelijk kalf van de derde generatie in de hoofdsectie worden ingeschreven. De moeder en moedersmoeder van dit kalf zitten dan in de aanvullende sectie.'

Voor mannelijke dieren geldt dat echter niet en dat is de grootste consequentie van de nieuwe verordening. 'Als een mannelijk dier niet voldoet aan de eisen voor de hoofdsectie, komt hij in het zogenoemde register, de mannelijke versie van de aanvullende sectie. Dan zal hij in mannelijke lijn altijd blijven zorgen voor een onzuiver dier', aldus Van Burgsteden.

Dat kan tot problemen leiden bij stieren die afstammen van stiervaders met meerdere rassen in de afstamming,

zoals Kian en zijn zoon Fidelity (zie kader). 'Zouden deze stieren vandaag geboren worden, dan zouden we ze niet als raszuivere dieren in het stamboek opnemen, omdat Kian een kwart mrij-bloed bezit. Maar Kian en Fidelity kunnen onder de voorwaarden die golden in de periode dat ze geboren werden, gewoon in de hoofdsectie van het stamboek worden ingeschreven.'

Die nieuwe regels verdienen alertheid bij het fokken, waarschuwt Buiting. 'Als fokker moet je beseffen dat wanneer je een stier gebruikt die niet in de hoofdsectie van het stamboek is ingeschreven, je dat in de mannelijke lijn generaties later nog steeds terug zult zien.'

Exportcertificaat meldt sectie

De vraag is hoe belangrijk het is of een dier in de hoofdsectie of in de aanvullende sectie wordt ingeschreven. 'In sommige landen kan het een issue zijn wanneer dieren, embryo's of sperma worden ingevoerd die niet raszuiver zijn', zo verduidelijkt Van Burgsteden. 'Dat kan een reden zijn om deze dieren niet te accepteren in het stamboek van dat ras.'

Voor de export van dieren geeft het stamboek exportcertificaten uit, waarop vanaf 1 september 2018 zal staan of een dier tot de hoofdsectie behoort of in de aanvullende sectie staat ingeschreven.

Al met al zorgde de nieuwe verordening voor de nodige hoofdbrekens, maar uiteindelijk zal de veehouder er niet heel veel van merken. Buiting: 'We proberen de veranderingen zo geruisloos mogelijk door te voeren en we blijven de goede service in registratie voor de veehouder als prioriteit stellen. Ook bij complexe regelgeving.'